

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τοχ. Γραφείο
ΒΕΡΟΙΑΣ
Αριθ. 100. ΑΔΑΔΑΦ
100001

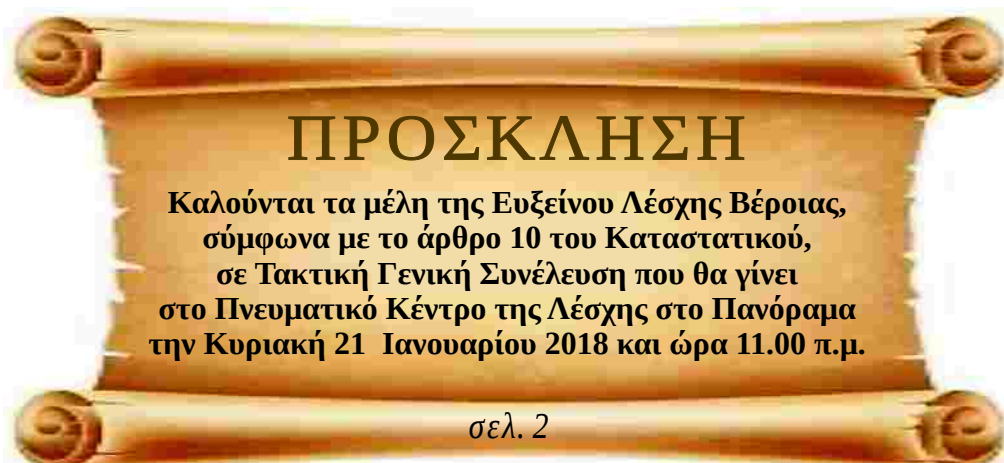
ΕΤΟΣ 30^ο
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 217

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2018
(ΚΑΛΑΝΤΑΡΤΣ - ΚΟΥΝΤΟΥΡΟΝ - ΜΑΡΤΣ 2018)

Χρόνια Πολλά & Καλή Χρονιά
Υγείαν κ' ευλοϊαν και καληχρονίαν

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Καλούνται τα μέλη της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας,
σύμφωνα με το άρθρο 10 του Καταστατικού,
σε Τακτική Γενική Συνέλευση που θα γίνει
στο Πνευματικό Κέντρο της Λέσχης στο Πανόραμα
την Κυριακή 21 Ιανουαρίου 2018 και ώρα 11.00 π.μ.

σελ. 2

Το δρώμενο των "Μωμόγερων"

Σελ. 12

Χριστουγεννιάτικα
Ποντιακά κάλαντα

Σελ. 12

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ
ΕΚΔΗΛΩΣΗ
στο Πνευματικό
Πολιτιστικό
Κέντρο
της Λέσχης

Σελ. 7

ΕΘΙΜΑ
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ
ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ
ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ
ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

Σελ. 5

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ
ΣΤΟΝ ΕΥΞΕΙΝΟ ΠΟΝΤΟ
(Από 26-07 έως 05-08-2018)

Σελ. 10

Ο ετήσιος χορός της Ε.Λ.Β.

Σελ. 6

Η παρέλαση της 16ης Οκτωβρίου

Σελ. 7

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΦΥΛΛΟ
Ο ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ ΘΑ ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ
ΜΟΝΟ ΣΕ ΟΣΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΕΙ
ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥΣ
ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΜΟΛΙΣ 10€

SYSTEM DOOR

Κατερίνα Δίγκογλου
Υπεύθυνη Πωλήσεων

Τηλ 23310 60310 | Fax 23310 60311
Νέα Περιφερειακή οδός Βέροιας-Νάουσας

systemdoor@otenet.com
www.systemdoorveroiag.gr
www.facebook.com/systemdoor.gr

Πόρτες | Παράθυρα | Έπιπλα | Κουζίνες

Το μεγάλο όνομα στον χώρο
των επίπλων!

ΕΠΙΠΛΟ
Kanadas
Υψηλή ποιότητα
χαμηλές τιμές

1^ο χλμ Π.Ε.Ο. Κατερίνης - Θεσσαλονίκης | Τ. 2351024047 & 6947028097 | www.epiplotkanadas.gr

Επισκεφθείτε
την ιστοσελίδα μας
www.elverias.gr

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

www.elverias.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
Λάμπ. Πορφύρα 1- Πανόραμα Βέροιας
Τηλ.: 2331072060 - Fax: 2331028356
Βέροια - Τ.Κ. 59132
Email: info@elverias.gr

Ιδρυτής
+ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Ε.Λ.ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΜΑΡΙΑ ΣΑΛΟΝΙΚΙΔΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΗΣ Ν. & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΝΕΑ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ
ΤΗΛ. 23310 90339 - 90234

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
10,00 ευρώ

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ
Λ. Πορφύρα 1
591 32 - ΒΕΡΟΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ
Κωδικός 1000001

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ

Λειτουργεί καθημερινά πλην
Παρασκευής και Σαββάτου
από τις 17:00 έως τις 21:00.

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

e-pontos.gr
pontostv.gr
verianet.gr
inveria.gr
alexandriamou.gr
24oresimathia.gr
plioforiodotis.gr
laikoyra.gr
faretra.info
veriamou.blogspot.com
βεροιώτης.gr
alexandreia-gidas.gr
imathia-live.blogspot.com
blogspotantheia.com
ammosimathia.blogspot.com
idisi-gr.blogspot.gr
arive.gr
efxinospontos.gr

ΣΗΜΕΙΟ ΔΙΑΝΟΜΗΣ «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ»

Η εφημερίδα διανέμεται δωρεάν στο
περίπτερο που βρίσκεται στη διασταύρωση
Μ. Μπότσαρη & Μαυρομιχάλη
και στο Βιβλιοπωλείο του
Γιάννη Ορφανίδη, Πιερίων 51, στη Βέροια.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ Α' ΤΡΙΜΗΝΟΥ

Ανακοινώνονται οι κύριες δραστηριότητες του Συλλόγου
μας για το Α' τρίμηνο του 2018.

21-01-2018

Αγιασμός και Γενική Απολογιστική Συνέλευση
του Συλλόγου.

Θα ανακοινωθεί

Μασκέ πάρτι λόγω αποκριάς.

18-03-2018

3^ο Σεμινάριο Παραδοσιακών χορών

υπό την αιγίδα της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας.

25-03-2018

Συμμετοχή των τμημάτων της Ε.Λ.Β.

στην παρέλαση της 25^{ης} Μαρτίου.

ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΕ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Καλούνται τα μέλη της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας,
σύμφωνα με το άρθρο 10 του Καταστατικού, σε Τακτική
Γενική Συνέλευση που θα γίνει στο Πνευματικό Κέντρο
της Λέσχης στο Πανόραμα (Λ. Πορφύρα 1, Βέροια), την
Κυριακή 21 Ιανουαρίου 2018 και ώρα 11.00 π.μ., το
πρόγραμμα της οποίας έχει ως εξής:

11.00 – 11.15: Αγιασμός και κοπή βασιλόπιτας

11.15 - 11.30: Βράβευση των αριστούχων μαθητών και των
επιτυχόντων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση παιδιών της
Λέσχης

11.30 - 11.45: Εκλογή Προεδρείου Γ.Σ. και ανάγνωση
θεμάτων ΓΣ

Έναρξη συζήτησης των εξής θεμάτων ημερήσιας
διάταξης:

1) 11.45-11.50: Πρόταση του ΔΣ για ανακήρυξη του κ.
Αρχιμήδη Ιντζεβίδη ως επίτιμου μέλους της ΕΛΒ

2) 11.50 - 12.30: Διοικητικός απολογισμός και
προγραμματισμός

3) 12.30-12.45: Οικονομικός απολογισμός και
προϋπολογισμός

4) 12.45-13.00: Έκθεση Εξελεγκτικής Επιτροπής

5) 13.00-13.15: Διάλλειμα

6) 13.15-13.30: Ερωτήσεις - Τοποθετήσεις - Προτάσεις

7) 13.30-13.45: Απαντήσεις

Παρακαλούνται τα μέλη που πρόκειται να
τακτοποιήσουν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις την
ημέρα της Γενικής Συνέλευσης, να προσέλθουν στο χώρο
τουλάχιστον μισή ώρα πριν την έναρξη των εργασιών.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Καταστατικού, δικαίωμα
συμμετοχής στις εργασίες της Γ.Σ. έχουν τα μέλη που είναι
τακτοποιημένα οικονομικά.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καταστατικού όσα μέλη
έχουν περισσότερο από δύο χρόνια να τακτοποιήσουν τις
οικονομικές τους υποχρεώσεις, τακτοποιούνται με την
καταβολή της συνδρομής των δύο τελευταίων ετών (2017-
2018).

Η παρουσία στη ΓΣ καθώς και η τακτοποίηση των
συνδρομών σας κρίνεται απαραίτητη για την εύρυθμη
λειτουργία του συλλόγου.

Αν δεν υπάρξει απαρτία, η Γενική Συνέλευση θα
επαναληφθεί την επόμενη Κυριακή 28 Ιανουαρίου 2018,
την ίδια ώρα, στον ίδιο χώρο και με τα ίδια θέματα.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Σύμφωνα με την απόφαση 127/2017
του ΔΣ της ΕΛΒέροιας
τη θέση του έφορου εκδηλώσεων καταλαμβάνει
ο κ. Ιωάννης Κοτίδης του Γεωργίου
από 26 Νοεμβρίου 2017, μετά την παραίτηση
του μέλους του ΔΣ Τσανακτσίδη Δήμου,
λόγω επαγγελματικών του υποχρεώσεων
στο εξωτερικό

Το τμήμα νέων της ΕΛΒ
στο γηροκομείο Βέροιας

Το τμήμα νέων της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας
πραγματοποίησε την καθιερωμένη επίσκεψη του,
για την γιορτή των Χριστουγέννων στο γηροκομείο
της Βέροιας. Με τη συνοδεία της λύρας τα παιδιά της
Ε.Λ.Β. έψαλλαν τα χριστουγεννιάτικα κάλαντα
καθώς επίσης χόρεψαν και τραγούδησαν τους
τρόφιμους του γηροκομείου.

Πολλοί μάλιστα από αυτούς είναι ποντιακής
καταγωγής οπότε τραγούδησαν μαζί μας. Η χαρά
τους βέβαια ήταν εμφανής, όπως και στους νέους της
Ε.Λ.Β. Και αν ακόμα δεν έχουν τη δυνατότητα να
πηγαίνουν να τους βλέπουν συχνά, λόγω
μαθητικών και φοιτητικών υποχρεώσεων θυμούνται
πάντα τους αγαπημένους μας τρόφιμους του
γηροκομείου της Βέροιας και δεν τους ξεχνούν.

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΟ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευξείνου
Λέσχης Βέροιας εκφράζει
τα θερμά του συλλυπητήρια στις
οικογένειες του Ιωάννη Χαρ. Ιντζεβίδη
και του Ιωάννη Ευαγ. Ιντζεβίδη,
που έφυγαν τόσο πρόωρα
και απρόσμενα από τη ζωή.
Ο Θεός να αναπαύσει τις ψυχές τους
και να δίνει κουράγιο
στις οικογένειές τους.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλούνται όλα τα μέλη του Συλλόγου να μεριμνήσουν για την τακτοποίηση της ετήσιας
συνδρομής τους (10 Ε)

ΤΡΑΠΕΖΑ	ΑΡ. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	IBAN
EUROBANK	00260077150101169825	GR9802600770000150101169825
ALPHA	830002002013674	GR1- 0140- 8300- 8300- 0200- 2013- 674
ΕΘΝΙΚΗ	48052409	GR201103250000032548052409

Λυράρηδες

Αναριθμητο είναι το πλήθος των λυράρηδων από τη περιοχή του πόντου αλλά μερικοί απ' αυτούς έγιναν κορυφαίοι καλλιτέχνες της λύρας και προσέφεραν στην ποντιακή μουσική πολύτιμες υπηρεσίες. Ελάχιστοι διατηρήθηκαν στην μνήμη του ποπτικού λαού, όπως ο Αντώνης από την Κρώμνη, ο Κωφόγλης από τη Ματσούκα, ο Σαμάλογλης από τα Μεσαρέας κ.ά. Το μέγα πλήθος των εξαιρετων λυράρηδων δυστυχώς πέρασε στην ανωνυμία.

Οι λυράρηδες του Πόντου, συνήθως και καλοί τραγουδιστές, ήταν ευαίσθητοι δέκτες των ανθρώπινων συγκινήσεων και των συναισθηματικών μηνυμάτων των ανθρώπων. Ήταν ακόμα οι βασικοί παράγοντες για τη δημιουργία του ποντιακού τραγουδιού.

Σε κάθε γάμο και διασκέδαση, σε κάθε πανηγύρι, ο λυράρης πρωτοστατούσε στη δημιουργία της χαρμόσυνης ατμόσφαιρας. Η επιτυχία κάθε γλεντιού έπεφτε πάνω στους δικούς του ώμους. Οι διασκεδαστές απαιτούσαν από το λυράρη πολλά. Ζητούσαν απ' αυτόν να παίξει και να τραγουδά από τα καλά κοπα. Έπρεπε λοιπόν ο λυράρης μαζί με το ταλέντο του να διαθέτει και μεγάλη αντοχή.

Οι λυράρηδες μισούν το θάνατο και με τη λύρα τους επιχειρούν να τον καταργήσουν σαν να μην τον λογαριάζουν. Ο Πόντιος λυράρης θυμίζει τον Ορφέα, που κατέβηκε στον Άδη, για να απελευθερώσει την αγαπημένη του Ευρυδίκη.

Προκειμένου να θυμούνται οι παλιοί και να μαθαίνουν οι νέοι παραθέτουμε παρακάτω τα ονόματα των πιο γνωστών ταλαντούχων λυράρηδων που γεννήθηκαν στον Πόντο και έφυγαν από αυτή τη ζωή για την αιωνιότητα:

- 1) Σταύρης Πετρίδης, από το χωριό Φαντάκ της Τραπεζούντας
- 2) Σαββέλης Γιακουστίδης, από την Ήμερα
- 3) Παναγιώτης Κτενίδης, ο Πάντζον ο Κοιλαδέτες
- 4) Ηλίας Λαζαρίδης, από το Αλήσοφι Καρς
- 5) Παύλος Στεφανίδης, από τη Μούζενα
- 6) Ιωάννης Τσορτανίδης (Τσορτανίκας), από τη Σάντα
- 7) Νικόλαος Προκοπίδης, από την Άτρα της Αργυρούπολης
- 8) Γερίκας Χρυσοστομίδης, από τη Μούζενα
- 9) Αγαθοκλής Σελαλίδης, από την Ορντού
- 10) Χρήστος Σημαιοφορίδης (ο Μαϊραχτάρτς), από την Κρώμνη
- 11) Αποστολίκας Αθανασιάδης, από τη Ματσούκα
- 12) Ιωάννης Μαχαίρόπουλος (ο Χαντζάρτς), από τη Μούζενα
- 13) Σάββας Ιωσηφίδης, από το Ατάπαζαρ
- 14) Δήμος Ουσταμπασίδης (Δήμον ο Βελβελές), από την Κρώμνη
- 15) Δημήτριος Αμοιρίδης (Αμοιρόγλης), από την Τραπεζούντα
- 16) Παύλος Μουρατίδης, από το Κιουλεπέρτ του Αρταχάν
- 17) Παύλος Ιωαννίδης, από το Καρς
- 18) Ιωάννης Παναγιωτίδης (ο Βρίγκον), από το Λυκάστ' Αργυρούπολης
- 19) Ιωάννης Αδαμίδης, από την Άτρα Αργυρούπολης
- 20) Ευστάθιος Γουλτίδης, από το Παντζαρότ' του Καρς
- 21) Νικόλαος Χαλυβόπουλος, από τη Ματσούκα
- 22) Ιωάννης Αθανασιάδης (ο Καλομύτς), από την Τραπεζούντα
- 23) Θεόδωρος Καραγιαννίδης (ο Πάτσον) από την Κιόλα του Καρς
- 24) Παναγιώτης Κυριαζής (ο Ξυμύτς), από την Κρώμνη.
- 25) Στυλιανός Καρολίδης (ο Τσαλούρτς), από το Γιαλαγούτσαμ Καρς
- 26) Νθαναήλ Παπακοσμίδης (ο Χατζήκας), από την Κρώμνη
- 27) Κωνσταντίνος Τσαλικίδης (ο Τσαλίκτς), από την Κούτουλα της Ματσούκας
- 28) Ανδρέας Κουγιουμτζίδης, από το Κιουλεπέρτ Αρταχάν
- 29) Βασίλειος Κουσίδης, από το Αγουρζενόν Ματσούκας
- 30) Λάζαρος Νικολαΐδης, από το Αζάτ Καρς
- 31) Κωνσταντίνος Ελευθεριάδης, από τη Ρωσία
- 32) Χρήστος Χονδρόπουλος, από τη Ρωσία
- 33) Τριαντάφυλλος Χριστοδουλίδης, από την Αργυρούπολη
- 34) Δημήτριος Σιαμίδης (ο Σαμάλογλης), από τα Μεσαρέας Τραπεζούντας
- 35) Λάζαρος Σελαλίδης, από την Ορντού
- 36) Σπύρος Τανιμανίδης, από την Ήμερα
- 37) Θεόδωρος Χειμωνίδης, από τη Σάντα
- 38) Μιλτιάδης Μπαλτατζής, από την Ήμερα
- 39) Γεώργιος Αδαμίδης, από την Κιόλα του Καρς
- 40) Γερίκας Μαυρόπουλος (ο Γάραλης), από την Κρώμνη
- 41) Νίκος Παπαβραμίδης, από την Κρώμνη
- 42) Κωνσταντίνος Κηρυκόπουλος (Βαϊζόγλης), από το Καπίκιο Ματσούκας
- 43) Κωνσταντίνος Κωνσταντινίδης, από τα Πλάτανα
- 44) Θεόδωρος Ιωαννίδης (ο Τότον), από το Τσαπίκ του Καρς
- 45) Χαράλαμπος Παταρίδης (ο Πάταρον), από την Άνω Ματσούκα
- 46) Πορφύριος Πορφυριάδης (ο Πύλον), από τη Βαρενού
- 47) Γιάννης Παζίδης από την Κιόλα του Καρς

ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ ΤΟΥΣ

Άγιος Θεόδωρος ο Μεγαλομάρτυρας ο Γαβράς

Σύμφωνα με την Ακολουθία του, ο Άγιος Θεόδωρος ο Μεγαλομάρτυρας ο Γαβράς, γεννήθηκε τον 10ο αιώνα μ.Χ. στην κωμόπολη της Χαλδίας Άρτα (ή Άτρα), από γονείς ευσεβείς και ένδοξους.

Χρημάτισε στρατιωτικός αρχηγός και κυβερνήτης της
Τραπεζούντας και ανεδείχθη υπερασπιστής της
Ορθοδόξου πίστεως και προστάτης των πτωχών και των
αδυνάτων.

Σε μία συμπλοκή με τους Σελτζούκους Τούρκους συνελήφθη αιχμάλωτος και προκειμένου να μην αρνηθεί το Χριστό και την πίστη του, μαρτύρησε μετά από φρικτά και μεγάλα βασανιστήρια, στις 2 Οκτωβρίου 1098 μ.Χ. στη Θεοδοσιούπολη (Ερζερούμ).

Σύμφωνα με το συναξάρι του, για να τιμηθεί η μνήμη του κατασκευάστηκε ναός στην Τραπεζούντα. Ο ναός υπήρξε δωρεά του ανιψιού του Θεοδώρου, Κωνσταντίνου Γαβρά, ο οποίος διετέλεσε, όπως και ο θείος του, στρατηγός του θέματος Χαλδίας με πρωτεύουσα την Τραπεζούντα το διάστημα 1118-1143 μ.Χ. Χτίστηκε ανατολικά της πόλης στη συνοικία του Αγίου Βασιλείου και κοντά στο ναό της Αγίας Άννας. Μετά την ανέγερσή του ο Κωνσταντίνος Γαβράς μετέφερε εκεί με τιμητική πομπή την κάρα του μάρτυρα.

Ο ναός του Αγίου Θεοδώρου καταστράφηκε από άγνωστη αιτία λίγο πριν ή κατά τη διάρκεια των χρόνων της Αυτοκρατορίας των Μεγάλων Κομνηνών της Τραπεζούντας (β' μισό 12ου - α' μισό 14ου αιώνα μ.Χ.). Από το αρχικό κτίσμα του Κωνσταντίνου Γαβρά φαίνεται πως διατηρήθηκε περίπου έως τις αρχές του 20ου αιώνα μόνο ο γυναικωτήριο, δηλαδή το βόρειο τμήμα του ναού. Για το κτίσμα του 12ου αιώνα μ.Χ. τίποτα άλλο δεν είναι γνωστό.

Σε χρυσόβουλο που εξέδωσε ο Αλέξιος Γ΄ Μέγας Κομνηνός της Τραπεζούντας (1349 - 1390 μ.Χ.) το 1364 μ.Χ. και αφορούσε την παραχώρηση προνομίων στους Βενετούς εμπόρους της πόλης γίνεται λόγος για μοναστήρι αφιερωμένο στον Άγιο Θεόδωρο Γαβρά, πληροφορία που δεν πιστοποιείται από το συναξάρι του, το οποίο αναφέρει μόνο τον αρχικό ναό που είχε χτιστεί από τον Κωνσταντίνου Γαβρά. Στο χρυσόβουλο του Αλεξίου επικυρωνόταν μεταξύ άλλων η παραχώρηση εδαφών στους Βενετούς σε περιοχή που εκτεινόταν από το μοναστήρι του Αγίου Θεόδωρου Γαβρά και προς τη θάλασσα, στις ανατολικές υπώρειες της πόλης. Επομένως, είναι πιθανό ο αρχικός ναός του 12ου αιώνα μ.Χ. να αποτέλεσε τον πυρήνα για τη δημιουργία μοναστικού συγκροτήματος αφιερωμένου στον Γαβρά, σε μεταγενέστερη χρονική περίοδο και έως τα μέσα του 14ου αιώνα μ.Χ., όταν εκδόθηκε το χρυσόβουλο. Ασφαλώς η δημιουργία μοναστικής κοινότητας γύρω από τον αρχικό ναό δείχνει τη διάδοση της λατρείας αυτού του τοπικού αγίου προοδευτικά μέσα στον 13ο και τον 14ο αιώνα μ.Χ., καθώς και τη σημαντική θέση που κατείχε στην τοπική θρησκευτική παράδοση σε συνάρτηση και με την κοινωνική θέση της οικογένειας των Γαβράδων.

Φαίνεται πως, κατά τα τελευταία χρόνια της Αυτοκρατορίας των Μεγάλων Κομνηνών, κατασκευάστηκε άλλος μικρός δίκογχος ναός που ενσωμάτωσε το σωζόμενο βόρειο τμήμα του αρχικού ναού του 12ου αιώνα μ.Χ. (γυναικωνίτης). Το κτίσμα αυτό ασφαλώς ανήκε στο μοναστικό συγκρότημα του Αγίου Θεόδωρου Γαβρά, όμως η ταύτισή του με το καθολικό της μονής δεν είναι ασφαλής, δεδομένων των μικρών διαστάσεών του, αλλά και επειδή στα έγγραφα της εποχής δε γίνεται καθόλου λόγος για την τυπολογία του καθολικού. Στο δίκογχο αυτό κτίσμα η αριστερή κόγχη του Ιερού Βήματος ήταν αφιερωμένη στο Θεόδωρο Γαβρά, ενώ η δεξιά στον Άγιο Δημήτριο. Η αφιέρωσή της στον Άγιο Δημήτριο ίσως ερμηνεύεται από το γεγονός ότι κατά την Ακολουθία του Αγίου Θεόδωρου διαβάζονται τα ίδια σχεδόν τυπικά, καθώς και ο ίδιος Απόστολος και το Ευαγγέλιο, όπως και στην Ακολουθία του Αγίου Δημητρίου.

Το μοναστήρι του Αγίου Θεόδωρου Γαβρά μετά την κατάληψη της περιοχής από τους Οθωμανούς παρέμεινε ορθόδοξο αλλά ερειπώθηκε με την πάροδο του χρόνου. Ο παλιός γυναικωνίτης, μόνος από το υπόλοιπο συγκρότημα, διατηρήθηκε σε σχετικά καλύτερη κατάσταση έως τις αρχές περίπου του 20ού αιώνα μ.Χ., οπότε ο χώρος μετατράπηκε σε κοιμητήριο. Οι πληροφορίες που έχουμε σήμερα για τη μορφολογία και τη διακόσμηση του χώρου του γυναικωνίτη προέρχονται από τον Ι. Μηλιόπουλο, ο οποίος μελέτησε τα ερείπια του μοναστικού συγκροτήματος, όπως σώζονταν έως τις αρχές του 20ού αιώνα (1930 μ.Χ.), και προχώρησε σε δημιουργία των στοιχείων. Έκτοτε φαίνεται πως το συγκρότημα ερειπώθηκε τελείως, καθώς στο χώρο δεν σώζονται πλέον ίχνη των μεσαιωνικών κτισμάτων.

Με βάση τις πληροφορίες, οι εσωτερικές διαστάσεις του χώρου του γυναικωνίτη πρέπει να ήταν 3,48 μ. μήκος και 3,37 μ. πλάτος. Στη δυτική πλευρά αυτού του χώρου, ο οποίος φαίνεται πως ήταν ολόκληρος διακοσμημένος με

τοιχογραφίες, σωζόταν έως τις αρχές του 20ού αιώνα μ.Χ. σπάραγμα παράστασης της Δευτέρας Παρουσίας. Η παράσταση αυτή καταλάμβανε ολόκληρο το δυτικό τοίχο του χώρου καθώς και το μέρος πάνω από τη θύρα του νότιου τοίχου, μέσω της οποίας επικοινωνούσε ο γυναικωνίτης με τον υπόλοιπο ναό. Σημειώνεται ότι η παράσταση περιλάμβανε στο κέντρο το Χριστό καθισμένο σε θρόνο μέσα σε πολύχρωμη κυκλική δόξα και πλαισιωμένο δεξιά και αριστερά αντίστοιχα από τις ολόσωμες μορφές της Θεοτόκου και του Ιωάννη του Προδρόμου σε στάση ικεσίας. Πρόκειται για τον γνωστό εικονογραφικό τύπο της Δέησης. Κάτω από το πλαίσιο με το Χριστό εικονίζονταν φλόγες. Δεξιά και αριστερά της Δέησης και σε λίγο χαμηλότερο επίπεδο παριστάνονταν ανά έξι οι δώδεκα Απόστολοι να κάθονται σε θρόνους, κρατώντας στα χέρια τους κώδικες. Οι θρόνοι των Αποστόλων ήταν ζωγραφισμένοι κλιμακωτά, τοποθετημένοι μέσα σε ασπίδες και πίσω από αυτούς στέκονταν ομάδες αγίων, προφητών, μαρτύρων. Αριστερά του Χριστού θα πρέπει να υποθέσουμε ότι εικονίζονταν σκηνές κολαζομένων, από τις οποίες σωζόταν, έως τις αρχές του 20ού αιώνα μ.Χ., μόνο η παράσταση του πλούσιου από την Παραβολή του Λαζάρου. Η υπόθεση αυτή βασίζεται στην τυπική εικονογραφική απόδοση της Δευτέρας Παρουσίας, που είχε παγιωθεί στη βυζαντινή τέχνη ήδη από τον 11ο αιώνα μ.Χ.

Αναφέρεται επίσης ότι σε κάποιον από τους τοίχους του γυναικωνίτη είχε απεικονιστεί το λαβαιο του Κωνσταντίνου Γαβρά. Η παράσταση του λαβάρου αποτελούνταν από τρεις χρωματικές ζώνες (καστανή, λευκή και κυανή), που στο μέσο έφθαν ένα στέμμα και στα κάτω άκρα, αριστερά και δεξιά αντίστοιχα, ένα μονοκέφαλο αετό (το έμβλημα των ηγεμόνων της Τραπεζούντας) και τον Άγιο Ευγένιο ολόσωμο, μετωπικό, με επισκοπικό ένδυμα. Ο γυναικωνίτης διέθετε επιπλέον τρεις θύρες στα ανατολικά, δυτικά και νότια. Πάνω από τη δυτική θύρα εικονιζόταν παράσταση του Χριστού με δεμένα χέρια και γερμένο κεφάλι, ενώ στο πίσω μέρος της σύνθεσης διαγραφόταν ο σταυρός. Πρόκειται για τον εικονογραφικό τύπο της Άκρας Ταπείνωσης.

Οι τοιχογραφίες αυτές, μολονότι δεν αποκλείεται να χρονολογούνται από την αρχική φάση κατασκευής του γυναικωνίτη, το 12ο αιώνα μ.Χ., είναι πιθανότερο να υποθέσουμε πως κατασκευάστηκαν τα τελευταία χρόνια της Αυτοκρατορίας των Μεγάλων Κομνηνών, όταν ο γυναικωνίτης ενσωματώθηκε στο νεότερο δίκωγο ναό και πιθανότατα ανακαινίστηκε.

Έξω από την Τραπεζούντα, στην περιοχή Κουνακαλίν, στην Άνω Ματζούκα, έχει εντοπιστεί κοντά στο χωριό Κουνάκα (σημ. Kucukkonak) ένα μικρό εξωκλήσι με παλιές τοιχογραφίες, το οποίο είναι επίσης αφιερωμένο στον Άγιο Θεόδωρο Γαβρά (Αγέ-Γάβρας). Το κτίσμα βρίσκεται στην Κουρανόη (Kourance), τοποθεσία στα βορειοδυτικά του χωριού, στις ανατολικές πλαγιές του όρους Μελά και σε υψόμετρο 1.200 μ. Ο Bryer, χωρίς να προβεί σε ειδικότερη χρονολόγησή του, επισημαίνει πως η αφιέρωσή του στον Θεόδωρο Γαβρά μπορεί να υποδηλώνει ότι ήταν μεσαιωνικό.

Η αφιέρωση του ξωκλήσιού στον Γαβρά είναι ενδεικτική για τη θέση που κατείχε ο άγιος στη θρησκευτική παράδοση της ευρύτερης περιοχής και συνακόλουθα για τη διάδοση της λατρείας του.

? ð ĩ ë õ ô ? ê é ĭ í

? ÷ ï ò á?

Ó?o? × áēāāāáo? × āāi? í ēā? ðñīóóŨōçø? × ðŨñ-ù í, Ó? ?
 āēāáoó? ð? í ÁāāññŨāù í, × ð?ñ ×ñēóó? ð? ó? í á?í á
 ?Ũ-āáo? í? ððīçè? ð? ð? ðāēē? ð? í āðóíāi? í, ? í
 ?ñāííñ í? í? × āŨēē? ð? ēñuí? ð? ðñēóçēñīò ēāūðçðīð
 ðāñēóóŨīāi?ò. Āūiā? ó? ð-ýóáíóē ēā?, āūiā? ó?
 óðāóáíþóáíóē ×ñēóó?, āūiā? ó? āīŨóáíóē ēāñ?
 Ðíāýíáóē, ēāūāññā ðŨíóíòā.

Ê ï í ô? ê é ï í

? ÷ ï ò ä'

〇? 〇? ? ăo 60năăcă? 〇? đăñăăy lăă60iđ, ăă? 〇? l ăăăñUău l
 ăăăă60? 〇? đăñ l yăă60iđ, 〇? 〇ñăđăă? lđiđ ? ăă60iđ ?
 đñyăă lđ 60ñiđ60u, 66yđă, 60ñyñăă, 6yăă60ă 6i? đ 6ă60? 6
 6ă ? l i? l? lđă 6ñu l? đăñă60U lă l iđ 〇? ? ăăă 6ñăUăiđ, ? l
 ?ăăđ6đăă 6? ăă6ăă ? l? đ, l ăăăă l iđ 60đ 6ăuăñă
 6ñă60uăăă.

Οι στόχοι της ΔΙΣΥΠΕ, το επόμενο χρονικό διάστημα

Επίσημη ανακοίνωση μετά την πρώτη συνεδρίασή του, που έγινε στη Θεσσαλονίκη την Κυριακή 5 Νοεμβρίου 2017, στα γραφεία της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδας (ΠΟΕ), εξέδωσε η Διεθνής Συνομοσπονδία Ποντίων Ελλήνων (ΔΙΣΥΠΕ).

Συγκεκριμένα σε ανακοίνωση που εξέδωσε η ΔΙΣΥΠΕ και υπογράφεται από τον πρόεδρό της Γιώργο Αμαραντίδη και τον γενικό γραμματέα Βασίλειο Μωυσίδη, αναφέρεται:

«Ο Οργανωμένος Ποντιακός Χώρος χρειάζεται ενότητα, μέσα από έργα και όχι από λόγια. Για να πετύχουμε τα κοινά οράματα και τις προσδοκίες του Ποντιακού Χώρου, θα πρέπει να παραμερίσουμε τις εγωϊστικές συμπεριφορές και να συνέλθουμε όλοι μαζί για επανατοποθέτηση Στόχων και Τακτικής.

Είναι περιττές οι φραστικές συγκρούσεις, και ο μη ευγενής άσκοπος ανταγωνισμός. Τα χρόνια, οι μήνες, οι μέρες περνούν και οι κοινοί μας Στόχοι παραμένουν ανεκπλήρωτοι. Θα θέλαμε να σας διαβεβαιώσουμε ότι το νέο Δ.Σ. της ΔΙ.ΣΥ.Π.Ε. έχει θέσει ως πρωταρχικό του Στόχο την ενότητα των φορέων μας. Όλα είναι στο τραπέζι για διαπραγμάτευση. Αυτά που γίνανε από όλους μας αποτελούν για μας παρελθόν. Το βέλος του χρόνου δεν γυρίζει πίσω.

Έχουμε να αντιμετωπίσουμε το θέμα της Γενοκτονίας Συλλογικά για να μην γίνονται αποσπασματικές ενέργειες. Δεν αρκούν τα Επιστημονικά Συνέδρια γι’ αυτό το θέμα. Οποσδήποτε χρειάζομαστε εκτός από την τεκμηρίωση και πολιτική στήριξη. Η αρωγή αυτή μόνο μέσα από την ενότητα μπορεί να προέλθει.

Φυσικά οι Πόντιοι ανήκουν σε διάφορους πολιτικούς χώρους, μέσα σ’ αυτούς θα μπορούσαμε να ασκήσουμε την επιρροή μας. Χρειάζεται να γίνουν επαφές σε Διεθνές Επίπεδο, με αρχηγούς κρατών, προέδρων κοινοβουλίων, βουλευτών, υπουργών, αρχόντων τοπικής αυτοδιοίκησης κ.λπ.

Το Δ.Σ. της ΔΙ.ΣΥ.Π.Ε. ή ενός νέου φορέα που θα προκύψει αν καταλήξουμε σε συνεργασία χρειάζεται Διπλωματική και Διοικητική στήριξη. Χρειάζονται χρήματα και χωρίς αυτά τίποτε δεν μπορεί να γίνει. Όχι χρήματα των λίγων, αλλά των πολλών, όσα ο καθείς μπορεί να προσφέρει, για να έχουμε δημοκρατία των ικανών και όχι δημοκρατία του χρήματος.

Ένα άλλο θέμα που πρέπει να περιφρουρήσουμε είναι αυτό που με τόσους κόπους κατακτήσαμε, την διάδοση των ηθών και εθίμων. Επίσης η αναβίωση της γλώσσας μας και η πλήρης ένταξη και αποκατάσταση των συμπατριωτών μας από χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ που παλινόστησαν στην Ελλάδα. Οι Πόντιοι της διασποράς θα πρέπει να καταστούν ικανοί να μιλούν την νεοελληνική γλώσσα αλλά και την διαλεκτό μας. Ένας βασικός Στόχος μας θα πρέπει να είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής του κάθε Πόντιου και άλλα.

Πανελλήνιος Μαθητικός Διαγωνισμός για την Ιστορία των Ελλήνων του Πόντου

Η Συντονιστική Επιτροπή Νεολαίας της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος και το Ερευνητικό Κέντρο του Σωματείου «Άγιος Γεώργιος Περιστερεώτα» διοργανώνουν τον 7ο Πανελλήνιο Μαθητικό Διαγωνισμό με θέμα την ιστορική πορεία των Ελλήνων του Πόντου.

Στόχος του διαγωνισμού είναι η ανάδειξη της ιστορίας των Ελλήνων του Πόντου και η ευαισθητοποίηση των νέων, ώστε μέσα από την αναζήτηση και την έρευνα να οδηγηθούν στην εθνική αυτογνωσία.

Ο Διαγωνισμός απευθύνεται σε μαθητές Δημοτικού (Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄ τάξης), Γυμνασίου, Γενικού Λυκείου, Επαγγελματικού Λυκείου, Επαγγελματικής Σχολής και η συμμετοχή σε αυτόν είναι προαιρετική.

Τα επιμέρους θέματα του διαγωνισμού για κάθε βαθμίδα είναι τα εξής:

• Δημοτικό - Καλλιτεχνική εργασία.

Να δημιουργήσετε τη δική σας ζωγραφιά και να αποδώσετε μέσα από αυτή εικόνες από τον Πόντο.

• Γυμνάσιο - Παραγωγή Γραπτού Λόγου

Με βάση πληροφορίες που έχετε από τον οικογενειακό ή κοινωνικό περίγυρο να συντάξετε ένα αφηγηματικό κείμενο (έως 500 λέξεις) που να αναφέρεται στα δραματικά γεγονότα που έζησε ο ποντιακός ελληνισμός κατά τη δίωξή του από τις πατρογονικές του εστίες.

• Γενικό Λύκειο, Επαγγελματικό Λύκειο, Επαγγελματική Σχολή

Παραγωγή Γραπτού Λόγου

Με αφορμή την 19η Μαΐου, ημέρα μνήμης της Γενοκτονίας του ποντιακού ελληνισμού, να συντάξετε ένα άρθρο (έως 600 λέξεις) στο οποίο να εξετάσετε εάν η διεθνής αναγνώριση της Γενοκτονίας που υπέστη ο ποντιακός ελληνισμός στις αρχές του προηγούμενου αιώνα, μπορεί να αφυπνίσει τους λαούς, έτσι ώστε στο μέλλον να μην επαναληφθούν τέτοιου είδους ενέργειες.

Όροι διαγωνισμού

Σε κάθε εργασία πρέπει να αναγράφονται με κεφαλαία γράμματα - στο πάνω αριστερό τμήμα της κόλλας των γραπτών εργασιών ή στο πίσω μέρος της ζωγραφιάς- τα παρακάτω στοιχεία:

13ο Φεστιβάλ Ποντιακών Χορών της ΠΟΕ

Το 13ο Πανελλαδικό Φεστιβάλ Ποντιακών Χορών της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος, που διοργανώθηκε φέτος από τον Σύνδεσμο Ποντιακών Σωματείων Νοτίου Ελλάδος και Νήσων της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος, πέρασε στην ιστορία ως ένα ακόμη μεγάλο γεγονός ανάδειξης του ποντιακού πολιτισμού. Παραδοσιακοί χοροί και δρώμενα, ιστορία και μνήμη, έγιναν ένα σε μια σπουδαία εκδήλωση στην οποία συμμετείχαν χιλιάδες παιδιά του Πόντου από όλη την Ελλάδα στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας. Όλοι μαζί, έστειλαν για μια ακόμη φορά το μήνυμα ότι οι αξίες για τις οποίες αγωνίστηκαν οι παλαιότεροι στη γη του Πόντου, καθώς και οι παραδόσεις τους, παραμένουν ζωντανές.

Η βραδιά άνοιξε με το ιδιαίτερο θεατρικό (στην ποντιακή διάλεκτο) που έφερε τη υπογραφή του Ηλία Υφαντίδη, και στο οποίο πήραν μέρος παιδιά από τον ΣΠΟΣ Νοτίου Ελλάδος και Νήσων καθώς και η Ορθόδοξη Εκκλησιαστική Βυζαντινή Χορωδία και η Παραδοσιακή Χορωδία του Εθνικού Ωδείου, υπό την καθοδήγηση του Μιχάλη Μακρή. Ακολούθησε το αφιέρωμα στην οικογένεια των Υψηλαντών, με ένα ιδιαίτερο βίντεο, θέλοντας να δείξει σε όλους τη δράση της οικογένειας και φυσικά να επισημάνει την ποντιακή καταγωγή τους. Εξάλλου, να θυμίσουμε ότι το φετινό φεστιβάλ είχε τον τίτλο «Υψηλαντών το όραμαν, πυρρίχιου το σθένος».

Αμέσως μετά έκαναν την είσοδό τους περήφανα στην πελώρια σκηνή οι 2.500 χορευτές με το χορό ομάλ’ Κερασούντας. Ακολούθησαν οι ομιλίες του προέδρου του ΣΠΟΣ Νοτίου Ελλάδος και Νήσων Γιώργου Βαρυθυμιάδη και του προέδρου της ΠΟΕ Χρήστου-Δημήτριου Τοπαλίδη. Τη σκυτάλη πήραν οι Σύνδεσμοι Ποντιακών Σωματείων από όλη την Ελλάδα χαρίζοντας μοναδικό θέαμα και ρίγη συγκίνησης στους χιλιάδες θεατές που βρέθηκαν στο ΣΕΦ. Η αυλαία στο 13ο Πανελλαδικό Φεστιβάλ Ποντιακών Χορών έπεσε με τα δρώμενα της Γενοκτονίας και των τριών γενεών πυρριχιστών. Ωστόσο, οι δονήσεις στη σκηνή έγιναν και πάλι ισχυρές με τον πυρρίχιο από όλους τους χορευτές ενώ το «Πάρθεν η Ρωμανία» έριξε τους τίτλους τέλους σε μια ακόμη συγκινητική και αξέχαστη βραδιά για τον ποντιακό ελληνισμό. Η λαμπρή γιορτή πολιτισμού και ποντιακής παράδοσης, που διοργανώνει κάθε χρόνο από το 2005 η Παμποντιακή Ομοσπονδία Ελλάδος, με τη συμμετοχή χιλιάδων χορευτών και χορευτριών από κάθε γωνιά της Ελλάδας, ολοκληρώθηκε χαρίζοντας στους συμμετέχοντες και τους θεατές δυνατές εικόνες και έντονα συναισθήματα, που θα μείνουν για καιρό αποτυπωμένα στο μυαλό και την ψυχή όλων όσοι έγιναν μάρτυρες μιας ακόμα εκδήλωσης αφιερωμένης στον ποντιακό πολιτισμό.

- Επώνυμο και όνομα μαθητή
- Όνομα πατέρα, Όνομα μητέρας
- Τάξη - Σχολείο
- Ταχ. Δ / νση - Τηλέφωνο - e-mail
- Τίτλος εργασίας

Οι εργασίες ζωγραφικής πρέπει να σχεδιαστούν σε χονδρό χαρτί σχεδίου.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποστείλουν τις εργασίες τους έως την 30η Ιουνίου 2018 στη διεύθυνση: Παμποντιακή Ομοσπονδία Ελλάδος, Λ. Νίκης 1, Τ.Κ. 54624, Θεσσαλονίκη.

Οι εργασίες θα αξιολογηθούν από επιτροπή εκπαιδευτικών, μελών της Παμποντιακής Ομοσπονδίας. Τα αποτελέσματα θα ανακοινωθούν τον Οκτώβριο του 2018 και τα βραβεία θα απονεμηθούν αργότερα τον ίδιο μήνα σε ημερομηνία που θα ανακοινωθεί από τους διοργανωτές.

Οι δέκα καλύτερες εργασίες κάθε βαθμίδας θα λάβουν ως βραβείο ένα βιβλίο και θα δημοσιευθούν σε λεύκωμα. Όσοι από τους συμμετέχοντες επιθυμούν να λάβουν ένα αναμνηστικό δίπλωμα θα πρέπει να απευθύνονται στα γραφεία της Π.Ο.Ε.

Η Οργανωτική Επιτροπή και με αφορμή την κοινωνική κρίση που διανύουμε, αποφάσισε να προσδώσει στον Διαγωνισμό έναν κοινωνικό χαρακτήρα.

Υιοθετώντας το σύνθημα «μια συμμετοχή – ένα παιδικό εμβόλιο» αποφασίστηκε να μην δίνονται πια χρηματικά έπαθλα στους τρεις πρώτους κάθε βαθμίδας, αλλά οι διοργανωτές θα προσφέρουν ένα ευρώ για κάθε συμμετοχή σε μια Μη Κυβερνητική Οργάνωση, αναγνωρισμένου έργου και κύρους, που θα παρέχει ιατρική φροντίδα σε παιδιά. Η επιλογή της Οργάνωσης θα γίνει από τους διοργανωτές.

Στόχος του διαγωνισμού είναι πέρα από την ιστορική μνήμη για εκείνα τα τραγικά γεγονότα, ν’ ανακαλύψουν τα παιδιά την αξία της κοινωνικής αλληλεγγύης και προσφοράς.

ΕΘΙΜΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ - ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ - ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ

ΕΘΙΜΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Σε πολλά ποντιακά χωριά ομάδες παιδιών (15-25 ετών) πήγαιναν στα σπίτια τη νύχτα των Χριστουγέννων και έψελναν τα κάλαντα, όπως το «Χριστός γεννέθεν...», με τη συνοδεία ποντιακής λύρας. Συνήθως εκτελούσαν και μια ευχάριστη θεατρική παράσταση, που είχε σχέση με τους 3 μάγους. Αποχωρούσαν με χορό και ευχές. Την παραμονή των Χριστουγέννων άναβαν στο τζάκι κι ένα μεγάλο κούτσουρο, το «Χριστοκούρ' ». Με το κάψιμό του πίστευαν ότι έφευγαν τα δαιμονισμένα πνεύματα.

Κάλαντα Χριστουγέννων
Χριστός 'γεννέθεν χαράν 'ς σον κόσμον, χα καλή ώρα, καλή σ' ημέρα.
Χα καλόν παιδίν οψέ 'γεννέθεν, οψέ 'γεννέθεν, ουρανοστάθεν
Τον εγέννεσεν η Παναΐα, τον ενέστεσεν Αϊ Παρθένος
Εκαβάλκεψεν χρυσόν πουλάριν κι εκατήβεν 'ς σο σταυροδρόμιν
Έρπαξαν Ατον οι χίλ' Εβραίοι, οι χίλ' Εβραίοι και μύρ'(ιοι) Εβραίοι
Ας ακρεντικά κι ας σην καρδίαν αίμαν έσταξεν, χολή 'κ' εφάνθεν
Ούμπαν έσταξεν, και μύρος έτον, μύρος έτον και μυρωδιά
Εμυρίστέν ατο ο κόσμος όλεν, για μυρίστ' ατο κι εσύ αφέντα
Συ αφέντα, καλέ μ' αφέντα
Έρθαν τη Χριστού τα παλικάρα και θημίζ' νε τον νοικοκύρην,
Νοικοκύρη μ' και βασιλέα
Δέβα 'ς σο ταρέζ' κι έλα 'ς σην πόρταν, δος μας ούβας και λεφτοκάρα
Κι αν ανοί'εις μας, χαράν 'ς σην πόρτα σ'
(Καλά Χριστούγεννα και εις' έτη πολλά)

ΕΘΙΜΑ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Τα σπουδαιότερα έθιμα της πρωτοχρονιάς ήταν:

- * τα κάλαντα (τα παιδιά τα έψελναν την παραμονή)
- * το ποδαρικό (φρόντιζαν το αγόρι να κάνει ποδαρικό, όχι το κορίτσι,
- * το καλάντιασμα (ευλογία) ζώων (τα έδιναν άφθονο χόρτο, έκοβαν λίγες τρίχες
- * από την ουρά τους και τα χτυπούσαν λέγοντας «άλλαξον το χούισ (ιδιοτροπίες)» και το καλάντιασμα της βρύσης (τα κορίτσια έβαζαν κοντά στη βρύση φρούτα το τελευταίο βράδυ της χρονιάς. Κάθε παλικάρι του χωριού που έπαιρνε το φρούτο, το πρωί της πρωτοχρονιάς, «φαρμακωνόταν» από την αγάπη εκείνης που άφησε το φρούτο και την παντρευόταν).
- Το αρχαίο θέατρο των Μωμογέρων περιελάμβανε μεταμφιέσεις και δρώμενα (συμμετείχαν 12-18 πρόσωπα). Παιζόταν το δωδεκάημερο Χριστουγέννων-Θεοφανείων. Έλεγαν και διάφορα δίστιχα, όπως:

«Ανάθεμά σε, ναι κουστή πως είσαι πελαλίσια
με τεμέν το Μωμόγερον εξέβες σεβδαλίσια »

Κάλαντα Πρωτοχρονιάς
Αρχή κάλαντα (κι αρχή του χρόνου – δις)
Πάντα Κάλαντα, (πάντα του χρόνου-δις)
Αρχή μήλον έν' (κι αρχή κυδών έν'-δις)
Κι αρχή βάλασamon (το μυριγμένον-δις)
Εμυρίστέν ατο (ο κόσμος όλεν-δις)
Για μυρίστ' ατο κι εσύ αφέντα – καλέ μ' αφέντα
Έρθαν καλά παιδιά 'ς σην πόρταν – και ξαν 'ς σην πόρτα σ'
Άψον το κερί σ' (κι έλα 'ς σην πόρτα σ'-δις)
Χα μηλόπα, χα ξερά τζιρόπα – ξερά τζιρόπα
Χα ξερά, μαύρα κοκκυμελόπα – κοκκυμελόπα
(Χρόνια πολλά πάντα και του χρόνου)

ΕΘΙΜΑ ΦΩΤΩΝ

Την παραμονή των Φώτων τα παιδιά γυρνούσαν στα σπίτια ψάλλοντας το «Σήμερα τα Φώτα και ο φωτισμός». Τα κορίτσια έκαναν τ' αλυκόν (αλμυρή) την πίταν, την οποίαν έτρωγαν. Όποιον έβλεπαν στο όνειρό τους να τους πάει νερό, εκείνον θα παντρευόταν. Η κατάδυση του σταυρού γινόταν σ' ένα μεγάλο δίλαβο χαλκόν (καζάνι). Με το νερό του αγιασμού ράντιζαν τα σπίτια, τα ζώα και τους κήπους. Το αγόρι που γεννιόταν τότε ονομαζόταν Φώτης, ενώ το κορίτσι Φωτεινή.

Κάλαντα των Φώτων
Από της ερήμου ο Πρόδρομος, ήλθε να βαπτίσει τον Κύριον.
Βέβαιον Βασιλέα εβάπτισε,Υιόν και Θεόν ομολόγησε.
Γηγενείς, σκιρτάτε και χαίρεσθε, τάξεις των Αγγέλων, ευφραίνεσθε.
Δόξα εν υψίστοις εκραύγαζον, Κύριον και Θεόν ομολόγησαν.
Έλεγεν ο κόσμος τον κύριοννα αναγεννήσει τον άνθρωπον.
Ζήτησον και σώσον το πρόβατον,το απολωλός, ω Θεάνθρωπε.
Ήλθε, κηρυττόμενον έβλεπε, απορών εφάνει ο Πρόδρομος.
Θες μοι την παλάμην σου, Πρόδρομε, βάπτισον ευθύς τον Δεσπότην σου.
Ιορδάνη ρεύσε τα νάματα,ιν' ανασκιρτήσει τα ύδατα.
Κεφαλάς δρακόντων συνέθλασε των κακοφρονούντων ο Κύριος.
Λέγουσιν οι Άγγελοι σήμερα,ο Χριστός τον κόσμον εφώτισεν.
Μέγα και φρικτόν το μυστήριον,δούλος τον Δεσπότη εβάπτισε.
Νους ο Ιωάννης ο Πρόδρομος μέγας, να βαπτίσει τον Κύριον.
Ξένος ο προφήτης ο Πρόδρομος, μέγας, να βαπτίσει τον Κύριον.
Όλον τον Αδάμ ανεκάλεσε ο των όλων κτίστης και Κύριος.
Παναγία, Δέσποινα του παντός, σώσον τους εις Σε προσκυνούντας νυν.
Ρείθρα Ιορδάνη, αγάλλεσθε, την πορείαν άλλως λαμβάνετε.
Σήμερα ο κτίστης δεδόξασται δι' αυτό το μέγα μυστήριον.
Τρεις γαρ υποστάσεις εγνώκαμεν, Πατρός και Υιού και του Πνεύματος.
Υπό Αρχαγγέλων υμνούμενον, υπό Σεραφείμ δοξαζόμενον.
Φως γαρ τοις σκότει επέλαμψε, όταν ο Χριστός εβαπτίζετο.
Χαίροντες και χείρας προσάγοντες και λαμπράν πανήγυριν άδοντες.
Ψάλλοντες Χριστόν τον Θεόν ημών, δέξασθε λουτήρα βαπτίσματος.
Ο Θεός των όλων και Κύριος δώη σας υγείαν και χαίρετε.

ΝΤΟ ΕΠΑΘΕΝ ΤΟ ΜΟΥΧΤΕΡΟΝ;

Γράφει: Κώστας Τουμπουλίδης

Ο κύρημ ο Τουμπούλτς ο Νικόλας όνταν έρθαν ασήν πατρίδα σην Ελλάδα και αφού ετυρανύαν πολλά αραεύοντας να ευρίκνε τόπον να κάθουνταν, σο τέλος επήαν και επέμνανε σην Ξηρολίμνη(Σαϊλέρ) Κοζάνης

Σε κάμποσα χρόνια επήκανε οσπίτια ,γενήματα, ζά και επρόκοφταν με εργατίαν και πολλά νεγκασία. Ο κύρημ ατότε αποφάσισεν να εφτάει καπνά.Επήκεν τα παρνίκια και κάθαν ημέραν επότιζεν και εννιάσκουτον να ήντανε τα φυτά για να φυτεύ το χωράφ. Είταν ημέρα σίτε κλώσκεται ασό καφενείον και σουμών σο σπιτ,ασήν πλατεία κεκά τερει το μουχτερόν ταράζ και χαλάν τα παρνίκια. Ατότε εχούγιαξε έναν ξαϊ και χωρίς να σταματά και χαν καιρό, δαβέν από σουμάν ατ και πάει σο σπιτ. Παιρ είταν κομμάτ σύρμα και θεκ το μουχτερόν ανάσκελα και περάν το σύρμα ασό μυτήν του ζωντανού.Αέτς επέρασεν είταν χαλκά σο μυτήν του μουχτερού και όντες επένεν από να χταλεύ τα παρνίκια επόνεν το πόστ νατ και επήνεν οπίσ ασόν πόνο.Ο Τουμπούλτς εκάτσε ασ' άλλον τη μερέα και τερει και λéeι' Ατώρα αφορεσμένο τσαϊζ γιατί κι πορείς να ταράζ και χαλάντς τα παρνίκια''

μουχτερόν: γουρούνι

νεγκασία: κούραση

εννιάσκουτον: φρόντιζε

εχούγιαξε: θύμωσε

παρνίκια: καπνόφυτα

ποστ: δέρμα

τσαϊζ: φωνάζεις

Ετήσιος χορός της ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Απόλυτη επιτυχία σημείωσε ο ετήσιος χορός της ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ με εκατοντάδες κόσμο να γεμίζει ασφυκτικά το οικογενειακό κέντρο «Κτήμα Γκαντίδη» το βράδυ του Σαββάτου 25 Νοεμβρίου 2017.

Την παρουσίαση της εκδήλωσης έκανε η κ. Τόκα Βάσω μέλος και χορεύτρια του τμήματος παραστάσεων της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας.

Την εκδήλωση χαιρέτησε εκ μέρους του Δ.Σ ο Πρόεδρος της Ε.Λ.Β. τονίζοντας την ανάγκη παρουσίας και συμμετοχής όλων σε κάθε πολιτιστική προσπάθεια, ενώ κάλεσε στο βήμα το Δήμαρχο Βέροιας κ. Βοργιαζίδη Κων/νο για ένα σύντομο χαιρετισμό. Χαιρετισμό απεύθυνε και η βουλευτής Ημαθίας κ. Καρασαρλίδου

Φρόσω εξαίροντας το έργο της Ε.Λ.Β. που εδώ και εξήντα χρόνια αποτελεί σχολείο παράδοσης για εκατοντάδες νέους και παιδιά διαφυλάσσοντας την πολιτιστική ποντιακή παράδοση και κληρονομιά.

Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν οι πρώτες δυο παιδικές φορεσιές που εμπλούτισαν την ιματιοθήκη μας και που δώρισε στη Λέσχη την μία ο κ. Μαυρίδης Αλέξης και τη δεύτερη ο οβολός των γονέων του ειδικού κουμπαρά που δημιουργήθηκε για αυτό το σκοπό.

Η βραδιά ξεκίνησε με τα χορευτικά τμήματα της Λέσχης που έδωσαν και πάλι το βροντερό παρόν. Η διαδοχική εμφάνιση των συγκροτημάτων αρχαίων, παιδικού, εφηβικού τμήματος, εντυπωσίασε τους θεατές.

Εκπληκτική παρουσία είχε το τμήμα νταουλίου, όπου παρουσίασαν ένα πρόγραμμα μουσικής πανδαισίας. Το κοινό χειροκρότησε τους νέους μουσικούς αποδίδοντας τα εύσημα στον δάσκαλο του τμήματος κ. Ουσταμπασίδη Δημήτρη.

Αποκορύφωμα της εκδήλωσης αποτέλεσε η παρουσίαση του τμήματος παραστάσεων της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας. Τα δύο γυναικεία χορευτικά τμήματα έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό και πλημμύρισαν την αίθουσα με κέφι, ζωντάνια και ενθουσιασμό, ενώ το φινάλε ήταν ακόμα πιο εντυπωσιακό με την εμφάνιση των Μωμόγερων που ξεσήκωσαν το κοινό με την εντυπωσιακή τους εμφάνιση και τον ιδιαίτερο χορό τους.

Ο χοροδιδάσκαλος κ. Βαγγέλης Ιντζεβίδης με τους συνεργάτες του, Μαρία Δεμερτζίδου, Ελπίδα Κιατικίδου, Ζωή Κουρούκα και Βάγια Παναγιωτίδου απέδειξαν για άλλη μια φορά ότι η συνεργασία και η σύμπνοια αποδίδει ζηλευτά αποτελέσματα.

Τα χορευτικά τμήματα συνόδευαν στη λύρα οι: Πασχαλίδου Γεσθημανή, Καπουρτίδης Κων/νος, Ταυρίδης Νίκος, Κωστογιλίδης Νίκος, Μουρατίδης Σωκράτης, στο νταούλι οι Μωυσιάδης Βαγγέλης, Ασβεστάς Γιώργος, Ουσταμπασίδης Δημήτρης και στο τραγούδι οι Παπαδόπουλος Λευτέρης, Δεμερτζίδου Μαρία και Χωραφαΐδου Αθηνά.

Κατά τη διάρκεια της βραδιάς τιμήθηκαν εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου της Λέσχης για την

πολύχρονη και πολύτιμη προσφορά τους στην ποντιακή παράδοση, ο αυτοδίδακτος και παραδοσιακός οργανοπαίκτης κ. Μαυρόπουλος Φιλάρετος και ο παλιός χορευτής της Λέσχης κ. Διαμαντόπουλος Γρηγόρης. Την βράβευση έκαναν αντίστοιχα ο Έφορος Τμημάτων κ. Θεοδωρίδης Σπύρος και ο Β' Αντιπρόεδρος κ. Φωτιάδης Φιλοκτήμων.

Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με χορό και τραγούδι όπου έπαιξαν και τραγούδησαν οι: Μιχάλης Καλιοντζίδης, Γιώργος Σοφινίδης (λύρα-τραγούδι), Ευκλείδης Παυλίδης, Στάθης Γαβρίδης (λύρα-τραγούδι), Δημήτρης Ουσταμπασίδης και Γιώργος Ασβεστάς (νταούλι), Γιώργος Βέργος (αγγείο), Δημήτρης Φουντουκίδης (πλήκτρα).

Ευχαριστούμε θερμά όλα τα μέλη των τμημάτων, τους χοροδιδασκάλους κ. Βαγγέλη Ιντζεβίδη και κ. Μαρία Δεμερτζίδου, τον καλλιτεχνικό διευθυντή κ. Δημήτρη Τσιαβό, τους υπεύθυνους των τμημάτων κ. Γιάννη Κοτίδη, κ. Έφη Χατζηκυριακίδου, κ. Ελπίδα Κιατικίδου, κ. Ζωή Κουρούκα, κ. Βάγια Παναγιωτίδου, τις υπεύθυνες ιματιοθήκης, τον συντονιστή των τμημάτων κ. Βασίλη Ασβεστά και κυρίως τους γονείς των παιδιών που είναι πάντα αρωγοί στην προσπάθεια της Λέσχης για την διάσωση και διάδοση του πολιτισμού μας.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους η Βουλευτής Ημαθίας κ. Καρασαρλίδου Φρόσω, ο Δήμαρχος Βέροιας κ. Βοργιαζίδης Κων/νος, ο Αντιδήμαρχος Πολιτισμού κ. Λυκοστράτης Βασίλειος, ο Αντιδήμαρχος Οικονομικών κ. Ασλάνογλου Στέλιος, ο Πρόεδρος της Δ.Ε.Υ.Α.Β κ. Ορφανίδης Γιώργος, ο εκπρόσωπος της 1ης Μεραρχίας κ. Χοϊλούς Ανέστης, τα μέλη του Δ.Σ της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Ποντίων Ελλήνων κ. Καπουρτίδης Χαράλαμπος και η κ. Μπαλτατζίδου Δώρα (και Δημοτικού Συμβούλου Νάουσας), οι πρώην Πρόεδροι της Ε.Λ.Β κ. Ζευγαρόπουλος Λάζαρος, κ. Καπουρτίδης

Χαράλαμπος, κ. Μιχαηλίδης Ιωάννης, ο Πρόεδρος του Ανθρώπινου Δυναμικού Βέροιας και πρώην Πρόεδρος της Ε.Λ.Β κ. Κουμπουλίδης Λάζαρος, ο Πρόεδρος του ΣΠΟΣ Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας και Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Πατρίδας «Ευστάθιος Χωραφάς» κ. Καγκελίδης Αντώνης, ο Πρόεδρος Τριποτάμου κ. Τσανασίδης Χρήστος, η Πρόεδρος του Συλλόγου Ποντίων Μελίκης και Περιχώρων κ. Παυλίδου Σοφία, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Πλατέος κ. Τσιπλακίδης Λάζαρος, ο πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Νέας Νικομήδειας «Αριστοτέλης» κ. Ελευθεριάδης Παντελής, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Άνω Ζερβοχωρίου «Ποντιακά Νιάτα» κ. Διαμαντίδης Αθανάσιος, ο Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Σταυρού κ. Μουρατίδης Αναστάσιος, καθώς και οι εκπρόσωποι των Πολιτιστικών Συλλόγων: Ποντίων Μακροχωρίου, Λευκαδίων «Τα Ανθήμια», Ποντίων Αλεξάνδρειας και περιχώρων, Ροδοχωρίου «Οι

Κορνηνοί», Ευξείνου Λέσχης Επισκοπής Νάουσας, Ευξείνου Λέσχης Χαρίεσσας, Αγίου Γεωργίου, Ποντίων Φοιτητών & Σπουδαστών Θεσ/νίκης, Κρητικών Ν. Ημαθίας, Ποντίων Φοιτητών Σερρών, Ευξείνου Λέσχης Αλμωπίας.

Ευχαριστούμε θερμά τους χορηγούς της εκδήλωσης, την εταιρεία «Estia home collection», το Γραφείο Γεν. Τουρισμού Αλατσίδη, την εταιρεία EXPRESS SERVICE, το ξενοδοχείο «ΛΟΖΙΤΣΙ», την εταιρεία Αφού Ελευθεριάδη, το εστιατόριο «ΜΑΜΑ

ΠΕΙΝΑΩ» του κ. Ιντζεβίδη, την κ. Χατζίδη Κατερίνα, τον κ. Θεοδωρίδη Σπύρο, τα ηλεκτρονικά μέσα, plioforiodotis, verianet, e-rontos, inveria, efxinospontos.gr, rontos-news, veriotis, naouseika nea, imathia live, τοπική αγορά Ημαθίας, 24oresimathia, καθώς και τις εφημερίδες Εύξεινος Πόντος, Ημερήσια και Βέροια.

Χωρίς την στήριξη και την βοήθεια όλων αυτών, δεν θα μπορούσαμε να πραγματοποιήσουμε αυτήν την ξεχωριστή βραδιά.

Τέλος το Δ.Σ. της Λέσχης αισθάνεται την υποχρέωση να ευχαριστήσει όλους τους συντελεστές που συνέβαλαν στην προετοιμασία και την πραγματοποίηση της εκδήλωσης αλλά κυρίως να ευχαριστήσει όλους τους φίλους και τα μέλη της Λέσχης που τίμησαν με την παρουσία τους την εκδήλωση, χόρεψαν και διασκέδασαν, διατηρώντας το κέφι αμείωτο μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες.

ΠΑΡΑΚΑΘ

Η παράδοση και το κέφι συναντήθηκαν το μεσημέρι της 30 Οκτωβρίου στη Λέσχη όπου μικροί και μεγάλοι γλέντησαν και χόρεψαν μέχρι τις βραδινές ώρες με μουσική και παραδοσιακά τραγούδια από τα παιδιά μας.

PRISMASTAR
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΙ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΑΦΟΙ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ Ο.Ε.
ΠΙΕΡΙΩΝ 27 ΒΕΡΟΙΑ 59100
ΤΗΛ.: 2331070275 - FAX: 2331070277
EMAIL: canon@vernet.gr

«MARKET ΚΡΕΑΤΩΝ»
ΧΑΨΕΦΗΛΙΑΣΟΥΡΑΣ
Τα κρέατα που διαθέτει το κατάστημά μας είναι
από τις ιδιόκτητες μονάδες μας και αποκλειστικά
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΑΣ...
ΜΕ ΜΙΑ ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΑΣ!

23310 23197
Μητροπόλεως 1 ΒΕΡΟΙΑ

Κοτόπουλο
Light σάλας στα
Χάρβουνα
ΜΕΛΙΚΙΩΤΗ

23310 29209-24824
Ηρας 12, Βέροια (κοντά στα ΚΤΕΑ)
6980 727228 6941 485890
Giorgos Melikiotis gmelikiotis@gmail.com